

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 12913

MAYSELELKH

Leon Bassein

*The original of this title comes from the permanent collection of the
YIVO Institute for Jewish Research, New York, NY*

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

ביבליאָטעק „גרינינקע פיימעלעך“
רעדאַקטירט פון י. באַסטאַטסקי. סעריע נ' 2

לעאָן עלבע

מעשה לעד

- (1) ווי לעמעך האלט מען זיך
- (2) פינטל און זיין הינטל

Leon Elbe. БАЖКИ.

ווילנע

פארהאג, וועג יודישע פאליקסטור

1931

ווי לעמעך האלט געלט?

לעמעך איז געווען א גרויסער נאר-
א נאר כאטש אין קוימען שפאר.
איינמאל שיקט אים זיין מאמע עפעס
קויפן. גיט זי אים געלט און זאגט צו אים:
— זע, לעמעכקע, ווער ניט אן דאס
געלט!
ענטפערט לעמעך:
— האב קיין מורא ניט, מאמע, איך
וועל ניט אנווערן. איך ווייס, ווי צו האלטן
געלט.
— און זע, מע זאל ביי דיר ניט

ארויסגנבענען! — זאָגט צו אים ווייטער
די מאמע.

צעלאַכט זיך לעמעך מיט ויין נאַרישן
געלעכטער און ער ענטפערט.
— אָ, ניין, מאמעו ביי מיר וועט מען
ניט ארויסגנבענען. איך ווייס, ווי צו
האַלטן געלט.

זאָגט צו אים די מאמע:
— נו, טאָ גיי, מיין קינד, און קער
זיך גיך.

מאַכט לעמעך:
— אז איך וועל גיין גיך, וועל איך
דאָך רייסן די שיק.

זאָגט צו אים די מאמע:
— נו, טאָ גיי פאַמעלעך!
מאַכט ווידער לעמעך:
— אז איך וועל גיין פאַמעלעך, וועט
מען מיך דאָך רופן לעמעך!
זאָגט צו אים די מאמע:
— נו, טאָ גיי ווי דו ווילסט.

איז לעמעך אוועק. גייט ער און דאָס
געלט האַלט ער ניט אין קעשענע. נאָר
אין האַנט, און די האַנט איז ביי אים ניט
פאַרמאכט. נאָר אָפּן. אזוי אז אלע זעען.
וואָס ער טראָגט אין האַנט.
שטעלט אים אָפּ איינער אַ מאַן און
פרעגט אים:

— ווי רופט מען דיר, יינגל?

ענטפערט ער: — לעמעך.

זאָגט צו אים דער מאַן:

— טאָ זיי זשע ניט קיין לעמעך און
טראָג ניט אָפּן דאָס געלט אין האַנט.

ענטפערט לעמעך:

— עס איז בעסער, אז איך טראָג אָפּן.

פרעגט דער מאַן:

— פאַר וואָס?

ענטפערט לעמעך:

— ווייל איך קוק אויפן געלט אין

האַנט, קען איך ניט אָנווערן...

מאכט צו אים דער מאַן:

— קענסטו דאך דאָס אַרײַנלײַגן אין
קעשענע, וועסטו נײַט אָנווערן.

זאָגט לעמעך:

— אַז אַז איך וועל אַרײַנלײַגן אין
קעשענע, וועט דאָך קומען אַ גַנב און
אַרױסנעמען!

מאַכט דער מאַן:

— אויב דו ביסט אַזאַ חכם און ווילסט
דאווקע טראָגן אין האַנט, טאָ פאַרוואָס
פאַרמאַכסטו נײַט די האַנט?

ענטפערט לעמעך:

— הע, הע! אַז איך וועל פאַרמאַכן
די האַנט, וועל איך דאָך נײַט זען דאָס
געלט, וועל איך דאָך פאַרגעסן. אַז איך
האַב געלט!

גײט דער מאַן אַ מאַך מיט דער האַנט

און זאָגט:

— אַז מע זאָגט אַ לעמעך, איז טאַקע

אַ לעמעך.

און דער מאַן איז אוועק.

לעמעך איז זיך געגאנגען ווייטער
זיין וועג, און דאָס געלט אַליך געהאַט
אָפן אין האַנט.

באַגעגנט אים אַ צווייטער מאַן. אָבער
דער מאַן איז שוין געווען אַ גנב און אַ
שווינדלער, און אים איז געפֿעלן גע-
וואָרן, וואָס לעמעך טראָגט דאָס געלט
אָפן אין האַנט.

מאַכט דער מאַן צו לעמעכן:

— ביסט זייער אַ קלוג יינגל, ווי איך
זע. ווי רופט מען דיך?

ענטפֿערט ער: — לעמעך!

זאָגט דער מאַן: — לעמעך איז אַ פֿי-
נער נאָמען. אלע קלוגע יינגלעך רופט
מען לעמעך.

איז דאָס לעמעכן געפֿעלן געוואָרן.
זאָגט ער צום מאַן: — אבי זיי זאָגן אלע,
אז לעמעך איז אַ נאַר.

מאַכט דער מאַן:

— הער זיי ניט, וואָס זיי זאָגן! לעמעך

איז א קדוגער.

זאָגט לעמעך:

— איך האָב דיך האַלט. דו ביסט א
גוטער מאַן.

מאכט דער מאַן:

— אַוודאי בין איך א גוטער און איך
האָב דיך אויך. האַלט. דיר מוז אַוודאי
שווער זיין צו טראָגן דאָס געלט אין
האַנט? דאַרפסט דאָס טראָגן ווייט?

— אָט דאָ אין קראָם, צו קויפן עפעס
פאַר דער מאמען — ענטפערט לעמעך.

— א. איז דאָך ניט ווייט — זאָגט דער
מאַן — און דו ביסט שוין פאַרשוויצט!
לאָז מיך, וועל איך דיר אַפּווישן דעם
שווייס און איך וועל טראָגן דאָס געלט
פאַר דיר.

מאכט לעמעך: — ביסט זייער א גוטער
מאַן. נאָ דיר, טראָג פאַר מיר דאָס געלט.
און ער האָט אים אַפּגעגעבן דאָס
געלט.

— ביסט א קלוג יינגל, לעמעך —
האָט געזאָגט דער מאַן — שטיי דאָ נאָר
איין וויילינקע. איך דאַרף דאָ אַריין אין
א הויז אין דער צווייטער גאַס. איך וועל
באַלד צוריקקומען, און מיר וועלן ביידע
גיין אין קראָם אַריין קויפן, וואָס דו
דאַרפסט פאַר דיין מאַמען.
האָט אים לעמעך געגלויבט און גע-
לאָזן אים גיין.

און לעמעך האָט געוואַרט און גע-
וואַרט, און דער מאַן איז גאָר ניט געקו-
מען, וואָרום ער איז דאָך געווען א שווינד-
לער און א גנב און געוואָלט נאָר אויס-
נאַרן דאָס ביסל געלט ביי לעמעכן.
לעמעך האָט געזען, אז דער מאַן
קומט ניט, איז ער אים אַוועק זוכן, און
ער האָט ביי יעדן געפרעגט און יעדן
דערציילט די מעשה, ווי עס איז געווען,
און אלע האָבן געלאַכט פון אים, גרויס

און קליין, און האָבן געזאָגט צו אים:
 – ניט אומזיסט רופט מען דײַך לע-
 מעך: ביסט טאָקע אַ לעמעך.
 לעמעך איז אַוועק אַהיים מיט גאָר-
 נישט, אָן געלט און אָן סחורה.
 אַז ער איז אַריין אין הויז, האָט אים
 די מאַמע געפרעגט:
 – וווּ ביסטו דאָס פאַרפאַלן געוואָרן?
 מאַכט לעמעך:
 – איך בין ניט פאַרפאַלן געוואָרן.
 דער מאַן מיטן געלט איז פאַרפאַלן
 געוואָרן.
 פּרעגט די מאַמע א פאַרווונדערטע:
 – וועלכער מאַן? וואָסער געלט?
 האָט לעמעך איר דערציילט די גאַנצע
 געשיכטע.
 האָט די מאַמע פאַרבראָכן מיט די
 הענט און געזאָגט:
 – וויי איז מיר, וואָס פאַר אַ לעמעך
 אַ קינד איך האָב!

פינטל און זיין הינטל.

פינטל האָט געהאַט אַ הינטל.
אַ הינטל פלינק ווי אַ ווינטל. און וו
נאָר עס האָט זיך אַ קער געטאָן פינטל.
אזוי איז שוין דאָרטן געווען זיין הינטל.
איינמאָל האָט פינטל געדאַרפט ער-
געץ צופאָרן מיט דער קאַר. האָט ער
זיך אָפגעגנבעט פון הינטל און איז
אוועק נעמען די קאַר.

פינטל שטייט און ווארט אויף דער
קאַר. ער גיט אַ קוק: אַהאַ! הינטל איז
דאָ! שטייט און דרייט מיטן עק, די צונג
אַרויסגעשטעקט און קוקט אויף פינטלען.
פויגט זיך פינטל איין און גיט
אַ פּרעג זיין הינטל:

— ווי קומסטו אהער?
 ווען הינטל וואָלט געקאָנט ריידן.
 וואָלט ער זיכער געענטפערט:
 — איך קום אהער מיט די פיס. פון
 מיר גנבעט מען זיך נישט אָפּ!
 זאָגט פינטל צום הינטל: — גיי אהיים.
 וויל הינטל נישט גיין, און ווי ער
 וואָלט זיך בעטן:
 — לאָז, איך וויל גיין מיט דיר!
 פינטל פאַרשטייט שוין, וואָס הינטל
 מיינט צו זאָגן, און ער ענטפערט אים:
 — קאָנסט מיט מיר נישט גיין. איך
 דאַרף פאָרן ווייט-ווייט מיט דער קאַר.
 און ער ווייזט אים מיטן פינגער, ווי
 ווייט ער דאַרף פאָרן. הינטל איז אַ קלוג-
 גער, און ער פאַרשטייט ווידער, וואָס
 פינטל רעדט צו אים און וואָס ער ווייזט
 אים. וויל הינטל זאָגן:
 — נו, איז וואָס אז ווייט? וועל איך
 אויך פאָרן.

זאָגט צו אים פינטל:
 — מע זעט דײך אויף דער קאַר
 נישט אַרױפלאָזן.
 — ווער? — חיל פרעגן הינטל.
 — דער קאַנדוקטאָר — ענטפערט
 פינטל.
 — פאַרוואָס? — חיל פרעגן הינטל.
 — אזוי — ענטפערט פינטל, מע טאָר
 נישט. הינט טאָרן אויפן קאַר נישט
 פאָרן.
 פאַרשטייט הינטל אַלצדינג, נאָר
 אַוועקגיין גייט ער נישט אַוועק. וואָרום
 ווי קען ער אַוועקגיין פון פינטלען?
 און דאָ קומט אָן דערוויילע די קאַר.
 און פינטל גיט אַ געשרײ אויף דעם
 הינטל: — אַהיים גיין!
 און אליין כאַפט ער זיך אַרויף אויפן
 קאַר. הינטל חיל אים נאָכשפּרינגען.
 אָבער דער קאַנדוקטאָר פאַרהאַקט די
 טיר, און די קאַר פאַרט אַוועק.

פרווחט הינטל נאכלויפן נאך דער
קאר. אבער ס'איז פאלג מיר א גאנגו
לויף נאך דער קאר! הינטל האט גע-
סאפעט און איז געלאפן, איז געלאפן
און האט געסאפעט, ביז ער האט זיך
איינגעמאטערט, און די קאר האט
מען שוין נישט געזען און נישט גע-
הערט.

איז הינטל געבליבן שטיין און האט
גענומען טראכטן, וואס ער זאל טאן
איצטער: צי ער זאל גיין אהיים, צי ער
זאל דא בלייבן שטיין? איז ביי אים גע-
בליבן, ער זאל גיין אהיים, ווארום וואס
זעט ער דא שטיין?

איז ער אוועק אהיים. איז ער גע-
שטאנען און געשטאנען און געשטאנען
לעבן הויז, און ס'איז אים אומעטיק
געווען, ווארים און פינטלען איז הינט-
לען אלעמאל געווען אומעטיק. ביים
הויז זיינען טאקע געשטאנען נאך הינ-

דער, און די קינדער האָבן זיך גערן
געוואָלט שפּילן מיט הינטלען: אָבער
אז עס איז נישטאָ פינטל, איז הינט-
לען נישט געווען אין קאָפּ צו שפּילן
זיך.

איז הינטל געשטאַנען נאָך אַ וויילע
לעבן הויז און איז אוועקגעלאָפּן צום
פּלאַץ, וווּ פינטל האָט פּריער גענומען
די קאַר.

איז הינטל דאָרטן געשטאַנען און
געשטאַנען; קאַרס זיינען אָנגעקומען
און קאַרס זיינען אוועקגעגאַנגען, און
הינטל האָט געשמעקט און געלעקט,
טאַמער וועט ער עפעס הערן פון פינט-
לען. אָבער גאַרנישט!

הינטל איז צוריק געלאָפּן אַהיים,
זען, אָפּשר איז שוין פינטל דאָרטן.
אָבער פינטל איז נאָך נישט געווען גע-
קומען. איז הינטל ווידער אוועקגעלאָפּן
צו דער קאַר, ווידער וואָרטן, און קאַרס

זיינען גענומען און קארט זיינען אוועק.
און פינטל איז אלץ נישט געווען.

איז הינטל ווידער געלאָפן אַהיים
אַ קוק טאָן און איז גלייך צוריק גע-
קומען. ביי אים איז געבליבן. ער זאָל
דאָ שטיין און וואַרטן. ביז די קאַר וועט
צוריקברענגען פינטלען.

און אזוי איז געווען. באלד איז גע-
קומען אַ קאַר. פינטל איז אַראָפּגעשפרונ-
גען און הינטל איז צו אים צוגעלאָפן מיט
אַ שמחָה. מיט אַ פּרייד, גענומען אים
לעקן און שמעקן. פינטל האָט זיך אויך
געפּרייט און ער האָט גענומען גלעטן
הינטלען. און הינטל איז נאָך פּריילע-
כער געוואָרן.

— ביסט דאָ געשטאַנען די גאַנצע
צייט און האָסט געוואַרט? — האָט פינטל
געפּרעגט ביים הינטל.

הינטל האָט אַרויסגעשטעקט די
צונג, ווי ער וואַלט וועלן עפעס זאָגן.

דערציילן אלץ און בעטן אים. ער זאל
מערנישט אוועקפארן אן אים.

- נו, קום אהיים!

זיי זיינען אוועק אהיים. ביים הויז
האָבן די קינדער דערציילט פינטלעך,
ווי הינטל האָט אים אַרומגעזוכט.

אבאָגירט דעם איינציקן 2-וועכנטלעכן
אילוסטרירטן יידישן קינדער-זשורנאַל

גרינינקע ביימעלך

און דעם חודש-זשורנאַל פאַר
עלטערע קינדער און יוגנט

דער חבר

ביידע זשורנאַלן דערשיינען אין ווילנע
אונטער דער רעדאַקציע פון ש. פּאַסטאָמסקי.

די „גרינינקע ביימעלעך“ און „דער חבר“

האָבן פאַרדינט די אַלגעמיינע אָנערקענונג

פון אַלע פּריינט פון יידישן וואָרט און

יידישן קינד אין דער גאַנצער וועלט.

אַבאָנעמענטס-פּרייז פון די „גר. ביימעלעך“:
פאַר פּוילן: אַ יאָר (20 נומערן) — 7 ג. 1/2 יאָר (10 נומערן) — 4 ג.
— אויסלאַנד: (10 נומערן) — 1.20 דאָל. (10 נומערן) — 60 ס.

אַבאָנעמענטס-פּרייז פון „חבר“:

אַ יאָר (10 נומערן) — 4 גילדן א 1/2 יאָר — 2 גילדן.
— אויסלאַנד — 60 סענט אַ יאָר.

אַדרעס פון דער רדאַקציע-אַדמיניסטראַציע:

S. Bastomski, Wilno, Stefańska 24, m. 25

קאַמפּלעטן „דער חבר“ אין פּראַכטבאַנד אַ יאָרגאַנג 5 גילדן

וויילנע 8 גילדן אין פּראַכטבאַנדער 8 גילדן